

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงสถานะทางกฎหมายที่แท้จริงของประเทศไทย และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความเป็นนิติบุคคลของระบบราชการ เนื่องจากปัจจุบันโครงสร้างของระบบราชการในประเทศไทยนั้นยึดโยงอยู่กับความเป็นนิติบุคคลของส่วนราชการ ลักษณะของโครงสร้างดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ เช่น ปัญหาสถานะทางกฎหมายของประเทศไทยว่ามีฐานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ ปัญหาการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการกระทำได้ยาก ปัญหาเรื่องส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนกัน ปัญหาการพึ่งพิงตนเองของส่วนราชการ เป็นต้น มีผลทำให้การบริหารราชการแผ่นดินไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีผู้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้ตรากฎหมายขึ้นมารับรองความเป็นนิติบุคคลของรัฐ และยกเลิกสถานะนิติบุคคลของส่วนราชการทั้งหมด ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้อาจก่อให้เกิดความสับสนขึ้นในระบบราชการได้

จากศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีสถานะเป็นนิติบุคคลอยู่แล้วแม้ไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติรับรอง และส่วนราชการไทยแม้จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล แต่ส่วนราชการเหล่านี้ก็ไม่ได้มีอิสระแยกต่างหากไปจากรัฐ ดังเช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การมหาชนแต่อย่างใด ระบบบริหารงานบุคคลระบบทรัพยากรบุคคล หรือการคลังก็ยังเป็นระบบบริหารแบบรวมไม่ได้แยกระบบไปตามแต่ละกรมแต่ละกระทรวงแต่อย่างใด ดังนั้น แม้กฎหมายจะกำหนดให้ส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ แต่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่จำเป็นต้องยกเลิกความเป็นนิติบุคคล และตรากฎหมายขึ้นมารองรับสถานะบุคคลของรัฐ การแก้ไขปัญหายังแต่ปรับปรุงโครงสร้างของระบบราชการให้มีขนาดเล็กลงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากความเป็นนิติบุคคลของส่วนราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

This is a Thesis which researched and analyzed status of Law of the Kingdom of Thailand for solved the conflict of juristic position of the government department of Thailand. Now a day, the structure system of government department of Thailand connected with juristic position of the government department would address conflicts such as a problem of legal status of Government sector, a problem of reformed structure of government department, a problem of duplication of powers and duties of government sectors, and a problem of prosecution of government sector. Result of all above problems is efficiency of management of government service, which many proposals would resolve by prescribe a regulation for certify a juristic position of state and repeal of a juristic position of Thai government department.

According to this research, although none of regulations certified, we found that the kingdom of Thailand is a juristic position and government sectors as well. In fact, government sectors of Thailand does not have freedoms of power, human resource management, property or finance from the kingdom of Thailand same as local government sectors and public organizations. The problems could not be solved by repeal of juristic position of government sector or prescribe of new law for certify a juristic position of government sector, in the other hands, the problems of a juristic position of government sector could be solve by decreasing the structure of government system, amendment of relative regulations, and efficient enforcement in law.